



בוצע בסיוע
אגף נפגעי פעולות איבה
הביטוח הלאומי



אברהם מסנר

2.11.1921 – 24.2.1896

י' באדר תרנ"ו – א' בחשוון תרפ"ב



נחקר בידי: שביט בן - אריה

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



על אודות

ארגון המתנדבים 'לתת פנים לנופלים', עוסק בהנצחה של חללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות איבה, אשר נפלו, נרצחו ומצאו את מותם, טרם קום המדינה ובמלחמת השחרור.

מתנדבי הארגון עוסקים בקידום תכניות ופעולות הנצחה שונות. עיקר תשומת הלב מופנית להשלמת פרטי חייהם של 'חללים עלומים', אשר מצבותיהם חסרות מידע וקורותיהם ותמונותיהם, באתר 'יזכור' של משרד הביטחון ובאתר 'לעד' של הביטוח הלאומי, חסרים. רוב אלו הנחשבים ל'חללים עלומים', הינם ילידי אירופה, חלקם נצר אחרון למשפחתם, שרידי וניצולי שואה או מי שהגיעו בגפם מארצות ערב. לחלקם אין קבר או מצבה לפקוד וסיפור חייהם, הוא היחיד שמנציח זכרם.

לצורך השלמת סיפור חייהם החסר, נוברים החוקרים, בארכיונים בארץ ובחו"ל, מנסים לאתר בני משפחה, מכרים וחברים ולדלות כל קצה חוט ומידע שיכול להוביל להשלמת סיפור חייהם החסר ובעיקר תמונת פניהם.

מסמך זה, הינו סך המסמכים והעדויות, שנמצאו אודות החלל, אשר איפשרו למעשה, השלמת קורותיו וסיפור חייו שהיה חסר.

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר ז"ל

בן משה

נולד בגליציה

בתרנ"ו, 1896

התגורר בירושלים

נהרג בפעולת איבה

בא' בחשוון תרפ"ב, 2/11/1921

בתקופת המאורעות

בירושלים

הובא למנוחת עולמים בירושלים - הר הזיתים

אזור: חברה קדישא הראשית והכללית, גוש: אמצעי/2, חלקה: ג,

שורה: 26

אברהם מונצח באנדרטה בהר הרצל בלוח מס' 3



אברהם מסנר

דף חלל

מקור: אתר לזכר האזרחים חללי פעולות האיבה, המוסד לביטוח לאומי

בדף חסרים הפרטים הבאים:

תמונתו, שם אמו ותאריך לידתו.

בן משה. נולד בשנת 1896 בפשמישל, גליציה (שהשתייכה לקיסרות האוסטרו-הונגרית), למשפחה דתית.

בתקופת מלחמת העולם הראשונה היה חייל בצבא האוסטרי. עם תום המלחמה עבר לווינה ולמד אלקטרו-מיכניקה ואלקטרו-טכניקה והיה חבר באגודת הספורט היהודית "הכוח".

בשנת 1920 עלה אברהם לארץ-ישראל. תקופה מסוימת היה אחראי מטעם ועד תל-אביב על תקינות התאורה החשמלית בשכונה, ואחרי-כן עלה לירושלים ונתקבל לעבודה במוסכי הצבא הבריטי. כבעל מקצוע מנוסה השתכר משכורת הגונה. את מרביתה שלח להוריו שנשארו בגולה, ושידלם לעלות לארץ-ישראל.

בחודשי הקיץ קיבל משרה נוספת: אחראי לגנרטור החשמלי במלון "אמדורסקי" בירושלים. בנוסף עסק באופן פרטי בקבלנות חשמל ובהתקנת אינסטלציה חשמלית.

הוא הצליח לחסוך סכום כסף והתכוון לנסוע לבקר את הוריו בפשמישל.

אברהם היה אדם צנוע ונחבא אל הכלים, הושיט יד עוזרת לכל נצרך והיה אהוב מאוד על חוג מכריו. עם כל עיסוקיו הרבים שמר על מסורת ישראל ודקדק במצוות.

כאשר החלו התפרעויות הערבים לרגל הצהרת בלפור ביום א' בחשוון תרפ"ב (2.11.1921), התנדב אברהם ללוות לביתה בעיר העתיקה את אחת העובדות במלון ואת בתה - אף שלילה קודם לכן השתתף בהגנת הרובע היהודי נגד מתנכלים. עם צאתם מהמלון נדקר בלבו ומת.

הוא הובא למנוחות בבית-הקברות שעל הר הזיתים, ירושלים. השאיר משפחה בפשמישל.

קורות חייו והירצחו מופיעים בשבועון קונטרס.

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

מצבת החלל

מקור: מרכז מידע הר הזיתים

פ"נ

הקדוש

אברהם מסנר

הי"ד

בר משה בנימין מסנר ז"ל

נפל חלל על משמר העם

ביום א' בחשוון תרפ"ב

ת.נ.צ.ב.ה

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זֵכֶר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

תולדותיו

מקור: עתונות יהודית היסטורית – דאר היום, 6.11.1921

"צעיר לימים היה המנוח, רק בן תשע עשרה שנה, אבל בשכלו הזך ובהשקפותיו הצלולות, הצטין כבן שלשים. הוא ידע את אשר לפניו ותמיד הצליח להוכיח לדוברים אתו את דעותיו ולרכוש את הסכמתם.

[...] הוא היה יליד פשמישל (גליציה), קבל בביה"ס המקומי השכלה בינונית ובמשך המלחמה התגורר בווינה, בירת אוסטריה והשתתף ג"כ בתור חייל הצבא האוסטרי. הוא השתלם במקצוע המיכניקה והאלקטרוטכניקה ולפני שנה וחצי נסחף עם זרם המון העולים לארץ-ישראל. במשך הזמן כבר הספיק לרכוש לו עמדה בצורה בחיים. הוא שם לילות כימים לעבודה. ביום, עבד בתחנת-הצבא במחלקת המכונות, ובערב – בתור מכונן במלון אמדורסקי, וחץ מזה הועסק ג"כ בקבלנות בעבודות פרטיות של אינסטלציה לחשמול. הוא התנהג ברוח המסורת היהודית ולא שכח אף פעם להתפלל את תפלת הבקר לפני צאתו לעבודה. הוא קבל משכורת הגונה ותמך בסכום כסף ידוע בכל חדש בהוריו הירודים הנמצאים בחו"ל, והשתדל בזמן האחרון להביא הנה את כל בני משפחתו, והנה בא המות ושם קץ לתקוותיו.

הוא היה צנוע ונוח לבריות ורכש לו חבת כל חבריו הקרובים אליו. ובאור ליום ב' לנובמבר השתתף עוד בהגנת הרובע היהודי בעיר העתיקה ויהי ער כל הלילה."

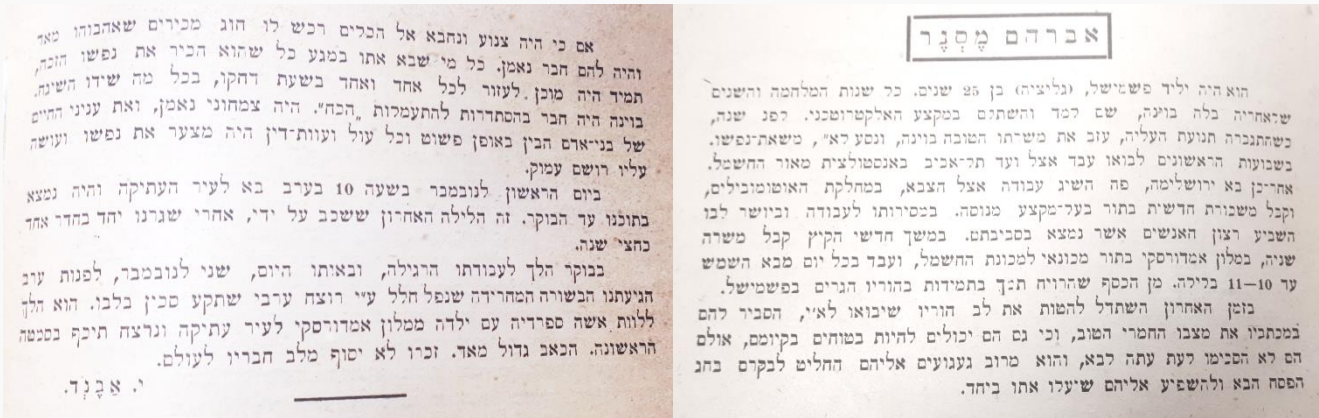
אברהם מסנר ז"ל

גם הוא, אמיץ הלב בנבורים, העשוי לבלי חת, בעל הרצון הכביר, נפל שלשום חלל בידי מרצחים, במלאותו את חובתו האנושית והמוסרית, בלוותו על דרכם, מהמלון להעיר העתיקה, מכירים אחדים, ומקומו לא נפקד. בין הקדושים החדשים שהקריבו את עצמם על מזבח המולדת, ושהגדילו את רשימת המגינים הקדושים שנפלו במשך שנהים האחרונות בעד ארצנו העתיקה והמחורשת.

צעיר לימים היה המנוח, רק בן תשע עשרה שנה, אבל בשכלו הזך ובהשקפותיו הצלולות, הצטין כבן שלשים. הוא ידע את אשר לפניו ותמיד הצליח להוכיח לדוברים אתו את דעותיו ולרכוש את הסכמתם. אולם המות המד והאכזרי לא יפליא במקרים כאלה, וגם הוא כרע נפל!!!

הוא היה יליד פשמישל (גליציה), קבל בביה"ס המקומי השכלה בינונית ובמשך המלחמה התגורר בווינה, בירת אוסטריה והשתתף ג"כ בתור חייל בצבא האוסטרי. הוא השתלם במקצוע המיכניקה והאלקטרוטכניקה ולפני שנה וחצי נסחף עם זרם המון העולים לארץ-ישראל. במשך הזמן כבר הספיק לרכוש לו עמדה בצורה בחיים. הוא שם לילות כימים לעבודה. ביום, עבד בתחנת-הצבא במחלקת המכונות, ובערב – בתור מכונן במלון אמדורסקי, וחץ מזה הועסק ג"כ בקבלנות בעבודות פרטיות של אינסטלציה לחשמול. הוא התנהג ברוח המסורת היהודית ולא שכח אף פעם להתפלל את תפלת הבקר לפני צאתו לעבודה. הוא קבל משכורת הגונה ותמך בסכום כסף ידוע בכל חדש בהוריו הירודים הנמצאים בחו"ל, והשתדל בזמן האחרון להביא הנה את כל בני משפחתו, והנה בא המות ושם קץ לתקוותיו.

הוא היה צנוע ונוח לבריות ורכש לו חבת כל חבריו הקרובים אליו. ובאור ליום ב' לנובמבר השתתף עוד בהגנת הרובע היהודי בעיר העתיקה ויהי ער כל הלילה.
זכרו ישאר לנצח בלב כל חבריו ומכיריו המתאבלים עליו יחד עם משפחתו.
ימתקו לו הנבי עפרו!
מ. ש. גשורי



אברהם מסנר

תולדותיו

מקור: קונטרס ק"ב, כסלו תרפ"ב

"הוא היה יליד פלשמישל (גליציה) בן 25 שנים. כל שנות המלחמה והשנים שלאחריה בלה בוניה, שם למד והשתלם במקצוע האלקטרוטכני. לפני שנה, כשהתגברה תנועת העליה, עזב את משרתו הטובה בוניה, ונסע לא", משאת נפשו. בשבועות הראשונים לבואו עבד אצל ועד תיראכים באנסטולצית מאור החשמל. אחריו בא ירושלימה, פה השיג עבודה אצל הצבא, במחלקת האוטומובילים, וקבל משכורת חדשה בתור בעריטקצע מנוסה. במסירותו לעבודה וביושר לבו השביע רצון האנשים אשר נמצא בסביבתם. במשך חדשי הקיץ קבל משרה שניה, במלון אמדורסקי בתור מכונאי למכונת החשמל, ועבד בכל יום מבא השמש עד 10-11 בלילה. מן הכסף שהרויח תמך בתמידות בהוריו הגרים בפשמישל. בזמן האחרון השתדל להטות את לב הוריו שיבואו לא", הסביר להם במכתביו את מצבו החמרי הטוב, וכי גם הם יכולים להיות בטוחים בקיומם, אולם הם לא הסכימו לעת עתה לבא, והוא מרוב געגועים אליהם החליט לבקדם בחג הפסח הבא ולהשפיע אליהם שיעזרו אתו ביחד.

אם כי היה צנוע ונחבא אל הכלים רכש לו חוג מכירים שאהבוהו מאד והיה להם חבר נאמן. כל מי שבא אתו במגע כל שהוא הכיר את נפשו הזכה, תמיד היה מוכן לעזור לכל אחד ואחד בשעת דחקו, בכל מה שידו השיגה. בוניה היה חבר בהסתדרות להתעמלות "הכח". היה צמחוני נאמן, ואת עניני החיים של בני אדם הבין באופן פשוט וכל עול ועוות-דין היה מצער את נפשו ועושה עליו רושם עמוק.

ביום הראשון לנובמבר בשעה 10 בערב בא לעיר העתיקה והיה נמצא בתוכנו עד הבוקר. זה הלילה האחרון ששכב על ידי, אחרי שגרנו יחד בחדר אחד כחצי שנה.

בבוקר הלך לעבודתו הרגילה, ובאותו היום, שני לנובמבר, לפנות ערב הגיעתנו הבשורה המחרדה שנפל חלל ע"י רוצח ערבי שתקע סכין בלבו. הוא הלך ללוות אשה ספרדיה עם ילדה ממלון אמדורסקי לעיר עתיקה ונרצח תיכף בסמטה הראשונה. הכאב גדול מאד. זכרו לא יסוף מלב חבריו לעולם.

בבוקר הלך לעבודתו הרגילה, ובאותו היום, שני לנובמבר, לפנות ערב הגיעתנו הבשורה המחרדה שנפל חלל ע"י רוצח ערבי שתקע סכין בלבו. הוא הלך ללוות אשה ספרדיה עם ילדה ממלון אמדורסקי לעיר עתיקה ונרצח תיכף בסמטה הראשונה. הכאב גדול מאד. זכרו לא יסוף מלב חבריו לעולם.

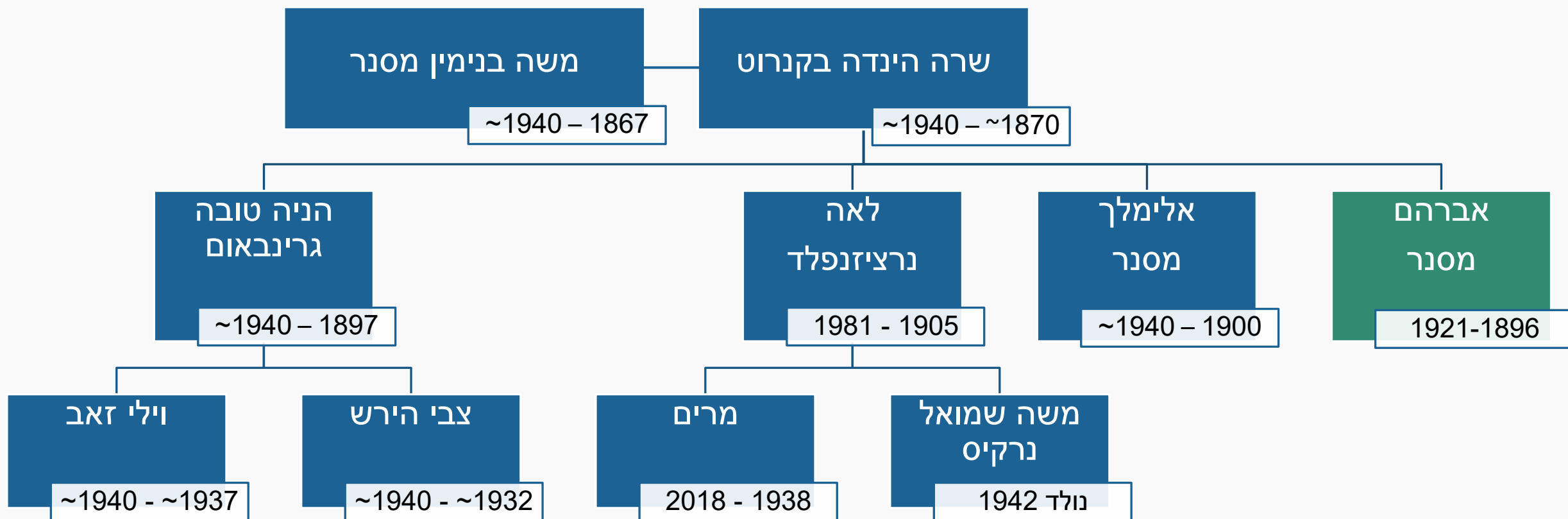
"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוד" (ירמיהו לא, יט)



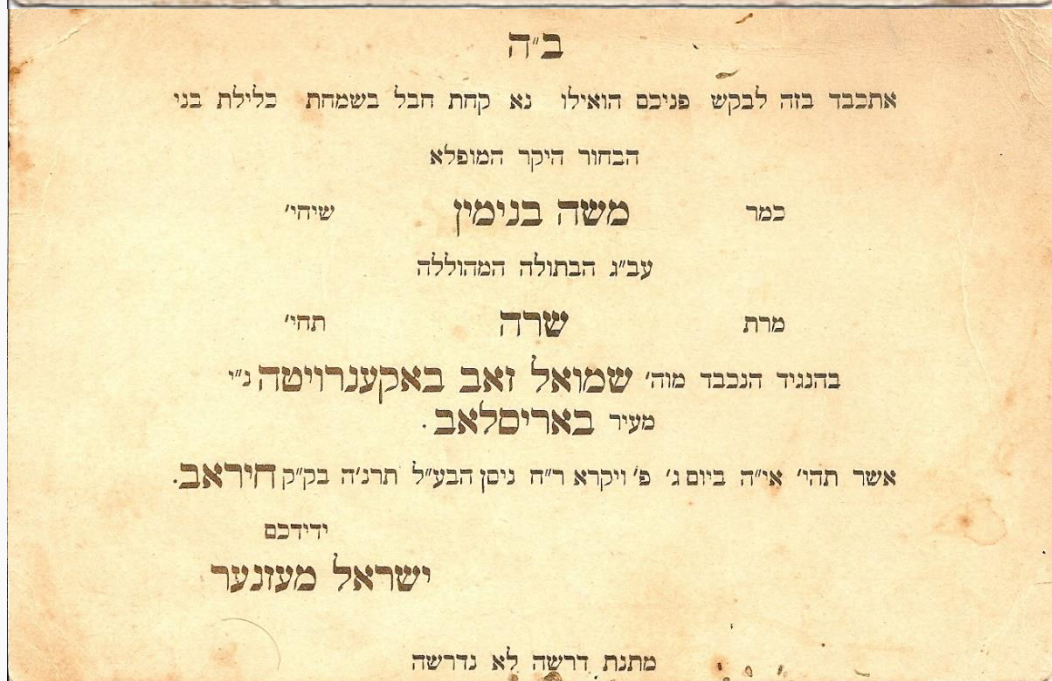
אברהם מסנר

עץ משפחת מסנר

מקור: משפחת נרקיס (נרציזנפלד) ויד ושם



"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זְכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

נישואי הוריו

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

הוריו של אברהם משה-בנימין (מוריץ) ושרה (סאלי) נישאו בעיירה חיראב בתרנ"ה (1895).

ההזמנה לטקס מציינת את ייחוסו המשפחתי בשמות סביו: ישראל מעזנער מצד האב, והנגיד שמואל זאב באקענרויטה מצד האם.

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

רישום לידה

מקור: JRI-Poland

רישום לידה של אברהם מסנר, בנם של משה-בנימין מסנר ושרה-הינדה בקנרוט (בת וולף ורחל), בעלי חנות.

הלידה נרשמה בעיירה בוריסלב ביום 24.2.1896.

Archivum Uniwersyteckiego Instytutu Judaistycznego

Archivum Uniwersyteckiego Instytutu Judaistycznego

(Geb. Matr.) 3. Blatt, u.d. d. 1896.

Druck Zuppi

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

תמונתו

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

שירות בצבא האוסטרו-הונגרי

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

תמונתו של מסנר במדי הצבא.

על פי נראות המדים יתכן, אך אין ודאות, ותפקידו היה קשור עם יחידות התחזוקה של כלי תחבורה. הנחה זו מקבלת חיזוק מעבודתו בירושלים במחלקת המכוניות של הצבא הבריטי.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 1.12.1917

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מגרמנית]

ברין, 1.12.1917

הורים אהובים! כתבתי שאני בדרכי אל ברין. הגעתי לכאן ביום רביעי בערב. כבר סיימתי ואעזוב הערב. הלך לי די טוב, אם כי אני צריך לעשות את המסע עם [לא קריא] ברכב משא. שלומי טוב, תודה לאל והדברים מתנהלים בצורה טובה.

ברכות מבנכם האוהב אברהם.

דרישת שלום חמה לאחים היקרים.

Brün, 4^{ten} 1917.
Vielgeliebte Eltern!
Ich habe Euch geschrieben
dass ich nach Brün fahre.
Hier bin ich Mittwoch abds.
angekommen. Ich bin sehr
erledigt und fahre jetzt
Abends weg! Es ist ganz
gut abgegangen. Ich muss
aber mit der Kasse zum
Postamt fahren. Ich bin
ganz wohl gesund und es
geht mir gut.
Grüße Euch sehr von
Euerem Sohn Abraham
Messner

BRUNN
Wohlg. Herr
Moses B. Messner
Prernysl.
ul. Karimierova 4.29.
Gal.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 15.9.1920

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מגרמנית]

וינה, 15.9.1920

לינה היקרה! היה זה בלתי סביר לכתוב לך במהירות כה רבה אודות נסיעתי. כעת המסע שלי מתעכב ואני יכול להמתין עד שאקבל ממך מכתב שאני כה מחכה לו. בכל מקרה, כתבי לי מספר שורות לכתובת של דודתך ואני אשלח לך את התמונה המבוקשת שלי.

אני מברך אותך אחותי היקרה ושולח נשיקות בלי די, אברהם.

דרישת שלום חמה ונשיקות גם להורים, הניה ומלך.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



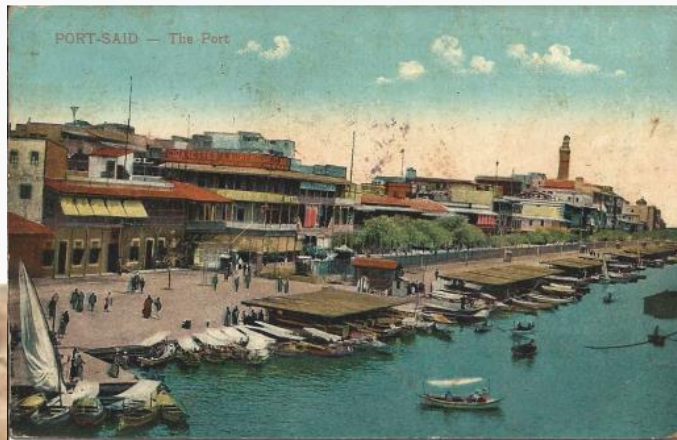
[תרגום חופשי מגרמנית]

אלכסנדריה, 30.9.1920

הורים אהובים! הייתי בקלמאקי, צ'אניה, קנדיה באי כרתים שביוון, אך לא יכלתי לכתוב משום שהספינה לא נכנסה לנמל ולא הגעתי לעיר, אם כי גם מרחוק היה יפה מאוד. היום הגעתי לכאן וכנראה אשאר עד יום שני.

[ההמשך בלתי קריא ונראה שמתייחס לאמירות על
השוואת מחירים ויוקר המחייה]

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זְכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 3.10.1920

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מגרמנית]

אלכסנדריה, 3.10.1920

הורים אהובים! היום אני ממשיך בנסיעה אל פורט סעיד. הדרך נעימה ומעניינת. חם כאן, אך החום נסבל. יש לי די אוכל באונייה ואני מקבל הכל בעיר. מצער אותי שלוקח זמן רב (להמתין) לדואר מכם.

אני מברך ומנשק אתכם, דרישת שלום חמה לכם [[בלתי קריא], הבן אברהם.

דרישת שלום ונשיקות לכם אחים יקרים.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 5.10.1920

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מגרמנית]

יפו, 5.10.1920

הורים יקרים, זה עתה הגעתי לפלשתינה. המסע היה ארוך למדי אך טוב. אני מקווה לחלוק איתכם בקרוב את כל הטוב.

אני, תודה לאל, בריא. אני שולח לכם ברכות חמות. בנכם האוהב אברהם.

דרישת שלום חמה גם לאחיי ואחיותיי.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

רשימת עולים לארץ ישראל

מקור: ארכיון המדינה (תיק

שמו של אברהם בין עולי האנייה "קרלסבד" שעגנה
ביפו ביום 5.10.1920.

שמו נרשם ברשימת העולים תחת שם נעוריה של אמו:
אברהם בקנרוט.

בקרנרוט אברהם

המשך האנייה "קרלסבד" מיום 5.10.20 דרך יפו			
מספר הנפשות	שם	מספר הנפשות	שם
1	קורנרנסקי אריה	1	קרמל מוניה
1	קורץ בנימין	1	יעקבי יחזק
1	שניצר אריה	1	נגלברג יצחק
1	רוזנברג מיכל	1	צביגוביץ מרים
1	אנלא דוד	1	סורגוטשילד דוד
3	לומניץ חנוך	1	גוטלר שלמה
7	צמרמן ישראל	1	מיכליס חנה
3	בר לייבוש	1	לפקה לייבוש
5	שטריימר אברהם	1	קופמן לאה
1	גולדברג פנחס	2	רוזנצווייג נתן
1	פרפילוב מרדכי	1	כתנא גבריאל
1	בקרנרוט אברהם	1	פוסק יוסף
1	קורנרנסקי חנה	1	פליגלמן גבריאל
3	פיש אברהם	1	רוזנברג מיכל
1	פלדנקרייז יעקב	2	יוסקוביץ פסח
1	קנר יוסף	1	פקנגור שרה
2	קינצלר אברהם	1	דבורים חיים צבי
1	שוחם אליעזר	1	גולדברג פנחס
1	סולומניץ ישראל	1	פרומקין שלמה
1	קוטלר שמואל	1	קלנפלד שמואל
1	גריפול אברהם	1	ליפשיץ פייבל
1	שמוש ברוך	1	רוזנברג ישראל

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 6.10.1920

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מגרמנית]

יפו, 6.10.1920

הורים יקרים,

אשלח לכם בקרוב מכתב מפורט על כל המסע שעברתי. [לא קריא] במלון אפשטיין. ניתן לכתוב אליי לכתובת: אחדות העבודה, אברהם מסנר, יפו, תל אביב, פלשתינה.

[המשך לא קריא]

בנכם האוהב אברהם



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 29.10.1920

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מגרמנית]

הורים יקרים!

היום קיבלתי את משכורתי הראשונה מעבודתי בפלשתינה. אני עובד בתחנת החשמל בתל אביב ומשתכר 35 פיאסטר ליום.

אני בריא תודה לאל ומסתדר בצורה טובה.

אני מברך ומנשק אתכם בחום.

בנכם האוהב, אברהם.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 26.12.1920

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מגרמנית]

הורים יקרים! אני עוד בירושלים, ללא עבודה אך מקווה למצוא משרה טובה בקרוב.

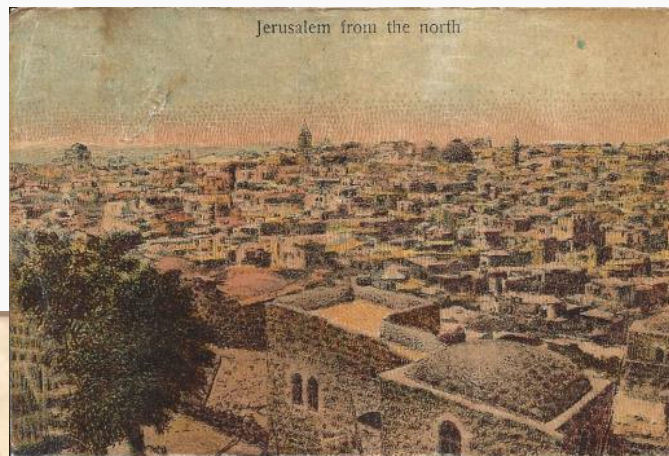
סיימתי את עבודתי ב[לא קריא] בתל אביב לפני 3 שבועות. אפרט הכל באריכות במכתבי הבא.

אנא המשיכו לכתוב לכתובתי הישנה עד שאמסור לכם כתובת חדשה.

ראיתי דברים מעניינים רבים כאן, גם ביקרתי בכותל המערבי והתפללתי למען [לא קריא].



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 31.12.1920

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מגרמנית]

הורים אהובים,

סלחו לי שאני ממשיך לכתוב גלויות ולא מכתבים ארוכים. אני כאן [לא קריא] עדיין כמו מבקר ואין לי מקום קבוע. אני מתרוצץ ימים שלמים בחיפוש אחר עבודה ומקווה להתחיל עבודה ממשלתית בקרוב.

[תרגום חלקי בלבד]



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 6.1.1921

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס



[תרגום חופשי מגרמנית]

יפו, 6.1.1921

הורים יקרים! הגעתי לכאן היום כדי לקחת את הכלים שלי לירושלים ואני חוזר מחר.

קיבלתי את מכתבכם מה-12.12 ובקרום אכתוב לכם בוודאי מכתב מפורט מירושלים. יש לי [בלתי קריא] שכן אני רוצה לפרט הכל.

תודה לאל אני בריא והכל כשורה. אני מברך ומנשק אתכם.

בנכם האוהב, אברהם



תוצאת בן-דוד ירושלים

Editor Bandhu Jerusalem

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 26.1.1921

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס



[תרגום חופשי מגרמנית]

ירושלים, 26.1.1921

לינה היקרה,

כתבת לי גלויה אחת ודי ואת ממתינה לתגובה. לא די לך שאני כותב להורינו היקרים בכל יומיים, שמך חייב להופיע על גבי הכתובת. אכתוב את אותם הדברים גם להניה. המתינו, אנשים רעים שכמותכם; כשאסתדר אשלח לכם המוני מכתבים ותיאלצו להגיב לכל אחד ואחד.

שלחתי בשבוע שעבר הורינו היקרים תמונה שלי וחצי פאונד. כתבו לי ועדכנו שהגיע.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 6.2.1921

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס



[תרגום חופשי מגרמנית]

ירושלים, 6.2.1921

הורים אהובים! לבינתים, אין לי הרבה חדשות לספר לכם. אני עובד ב[לא קריא] מכוניות אנגלי בהתקנת אורות חשמליים. עוד אין לי ידיעה כמה אשתכר אבל לכל הפחות 40 פ"ל ליום, זה ודאי. ב-14 לחודש אקבל משכורת לחודש שלם. אני מרוצה מאוד מהעבודה. כתבו לי איך אתם. אני תודה לאל בריא. אני מברך ומנשק אתכם בחום, בנכם האוהב אברהם.

ברכות ונשיקות להניה וללינה.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גלויה למשפחתו, 21.8.1921

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

[תרגום חופשי מפולנית]

Zusiunia היקרה,

קיבלתי את גלוייתך אך לא את המכתב שתוכנו מעניין יותר. גם לא קיבלתי מכתב מההורים, רק שתי גלויות.

ביקשתי מההורים לאפשר לך לבקרני. מה את חושבת? כתבי לי אם את מסכימה ואם את נערכת לכך. אני מברך אותך ושולח נשיקות. שלך, אברהם



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

תמונתו

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

עם קבוצת חברים בירושלים.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

תמונתו

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

עם קבוצת חברים בירושלים.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

תמונתו

מקור: משפחת מסנר, באדיבות אחיינו משה נרקיס

עם קבוצת חברים בירושלים.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

מאורעות 1921 בירושלים

מקור: הארכיון הציוני המרכזי

ביום א' בחשוון תרפ"ב (2.11.1921), יום השנה הרביעי להצהרת בלפור, החלו ערבים לפרוע בעיר העתיקה ולתקוף עוברי אורח, מוסדות ובתי עסק יהודים. תושבים יהודים רבים הוכו, נדקרו ונפצעו. המון ערבי שפשט על הרובע היהודי בעיר העתיקה לקח חלק במעשי ביזה ובחילופי יריות. מאורעות היום גבו ארבעה חללים ופצוע נוסף נפטר כעבור מספר ימים.



פרעות בסמוך לשער יפו



ישיבת "תורת חיים" בחורבנה

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

עדות "פרעות 2 בנובמבר", ללא שם

מקור: ארכיון המדינה – אוסף יצחק בן צבי (פ-2732/2)

ג. מעשי רצח נעשו בפני השוטרים, כגון רציחת שני יהודים לעיני עם ועדה ברחוב "הבטרק", סמוך למלון אמדורסקי, את פטרפרינד ויצחק מסנר, וכמו ההתנפלות על טורק על הצר ויטנברג. בשני המקרים האלה לא הראו השומרים שום רצון לא רק לאסור את הרוצחים כי אם גם להתחקות על פרטי הרצח. גם הפעם הזאת הראתה המשטרה שלא הוטבה ולא הוקנה מומן הפוגרום של אשחקד.

"מעשי רצח נעשו בפני השוטרים, כגון רציחת שני יהודים לעיני עם ועדה ברחוב 'הבטרק', סמוך למלון אמדורסקי, את פטרפרינד ויצחק מסנר"

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

עדות חבר "ההגנה" חיים יצחק דבדבני

מקור: ארכיון המדינה – אוסף יצחק בן צבי (פ-2732/2)

2732/2
ראשון בנובמבר 1921, אנחנו קבוצת בחורים שמנתה כ-10-15 איש – ביניהם כותב שורות אלו – שנחשבה אז ככח המאורגן היחידי, ששימש, למעשה, כגרעין לארגון ההגנה בירושלים.
קבלנו פקודה לרדת לעיר העתיקה ובטרם החשיך היום. למוסדות המוסמכים הגיעו שמועות כי הערבים מתכוננים ביום 2 בנובמבר, לפרוע ביהודים. מקום הפורעניות היה העיר העתיקה, שבה היו מרוכזים רבים מיהודי ירושלים. אנחנו הספקנו להתאמן במשך מספר שבועות בנשק קל, בהדרכתו של פועל אחד בשם אייזיק אשר נשלח במיוחד לירושלים לאמן כח הגנה.

"ראשון בנובמבר 1921, אנחנו קבוצת בחורים שמנתה כ-10-15 איש – ביניהם כותב שורות אלו, שנחשבה אז ככח המאורגן היחידי, ששימש, למעשה, כגרעין לארגון ההגנה בירושלים.

קבלנו פקודה לרדת לעיר העתיקה ובטרם החשיך היום. למוסדות המוסמכים הגיעו שמועות כי הערבים מתכוננים ביום 2 בנובמבר, לפרוע ביהודים. מקום הפורעניות היה העיר העתיקה, שבה היו מרוכזים רבים מיהודי ירושלים. **אנחנו הספקנו להתאמן במשך מספר שבועות בנשק קל, בהדרכתו של פועל אחד בשם אייזיק אשר נשלח במיוחד לירושלים לאמן כח הגנה.**

המצב מתוח. השתדלנו להיות שקטים, ספרנו בדיחות והצלוצצנו. השתדלנו להירדם. למחרת בבקר גברה המתיחות. נודע לנו על מותו של אחד הבחורים שהיה בחברתנו הלילה, ובבוקר השכם בלכתו למקום עבודתו (הוא עבד כחשמלאי במלון אמדורסקי ע"י שער יפו) נדקר למות על ידי ערבי. עלינו נאטר להתהלך ברחובות. המפקד חלק לנו את הנשק. במות הנשק והציוד היתה עלובה מאד. הנשק היה סכל המינים. רוב הכלים היו ישנים נושנים. בחלקי נפל כלי תופי גדול עם תחמושת של שני כדורים (יותר כדורים מתאימים לא נמצאו) הכלי הכביד עלי מאד. לא יכלתי לשימו בכיס מפאת גדלו, גם לתוך החגורה לא יכלתי לתחוב אותו. בכל זאת הרגשתי את עצמי חזק, כי מזוין אני. הייתי אחד המאורגנים, מכיון שהנשק לא הספיק עבור כל הבחורים, מסיבה זו אחדים מהבחורים נשארו בישיבה, ולא השתתפו אתנו בפעולה.

[...] למחרת בבקר גברה המתיחות. **נודע לנו על מותו של אחד הבחורים שהיה בחברתנו הלילה, ובבקר השכם בלכתו למקום עבודתו (הוא עבד כחשמלאי במלון אמדורסקי ע"י שער יפו) נדקר למות על ידי ערבי.**"

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

עדות רחל ינאית

מקור: ארכיון המדינה – אוסף יצחק בן צבי (XX)

רחל ינאית.

מאורעות השני לנובמבר 1921

בחודשי הקיץ 1921 נשארו בועד ההגנה א. ילין ואני וצרפנו אלינו את ורדימון ואת פפר. ארגנו קבוצות קטנות מבין הטועלים ומבין חלמידי הסטינר. החבר יצחק בן-דור חייל משוחרק, כתב ב"דבר", היה מאמן החברים בכתות קטנות בקדחים למיניהם. גם בפצצות מילס. אחו יחד פעל באימון החבר פייבל רבינוביץ. באמצע הקיץ קבלתי מידי אליהו גולומב 30 אקדחים – "שטיירים", אליהו בעצמו הביא אותם אל ביתנו בשכונת הבוכרים. הכרחי היה לשלם בעד האקדחים ונאלצנו למכור אותם לבעלי-היכולת מבין הפקידים והטורים. בחנאי שיאילו לנו את הקדחים בשעת הצורך להגנה על העיר העתיקה. בראשית אוקטובר פשטו שמועות שבשני לנובמבר עלולים לפרוץ מאורעות. בקשנו ממרכז ההגנה לשלוח אלינו מפקד ונשלח החבר אייזיק א. יהושע אשל. ומיד נכנס לאימון החברים בנשק. הימונים התקיימו בקבוצות מצומצמות בבצלאל, בבית-המלאכה לכפתורים ובית החרושת לרהוט ב"יגיע כפים".

בראשית אוקטובר פשטו שמועות שבשני לנובמבר עלולים לפרוץ מאורעות. **בקשנו ממרכז ההגנה לשלוח אלינו מפקד ונשלח החבר אייזיק** - יהושע אשל. ומיד נכנס לאימון החברים בנשק.

האימונים התקיימו בקבוצות מצומצמות בבצלאל, בבית-המלאכה לכפתורים ובית החרושת לרהוט ב"יגיע כפים".

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



ראשית ארגון ההגנה בירושלים

מקור: ההגנה בירושלים, הוצאת ארגון חברי ההגנה, תשל"ג

"ועד ה'הגנה' בירושלים החל מכין את העיר לבאות. הוחל בגיוסם של חברים חדשים, בעיקר מבין תלמידי 'בצלאל' ו'בית המדרש למורים העברי' ומבין החלוצים בני עליה החדשה שהשתכנו בירושלים עד סוף תשרי תרפ"ב (1921). הושבעו ל'הגנה' מאה ושישים איש....

... **יהושע אשל ("אייזיק" בימים ההם), מיוצאי הגדוד העברי, נשלח על ידי מרכז ה'הגנה' בתל אביב להדריך את אנשי ה'הגנה' בירושלים.** לידו אימן את החברים יצחק בן-דוב, אף הוא מיוצאי הגדוד, שהקנה לחניכיו את תורת זריקת רימון היד. את עיקר מחשבתם הקדישו חברי ה'הגנה' לתכנון הגנתו של הרובע היהודי בעיר העתיקה שבו ראו את מקום התורפה של ירושלים היהודית"...

... ערב ב' בנובמבר גייסה ה'הגנה' את כל כוחותיה. כמאה איש הוצבו בנקודת מפתח בעיר החדשה. שלושים ושישה איש, מן המובחרים והמאומנים בחברים, הסתננו אל העיר העתיקה."



אברהם מסנר

זכרונותיו של ירמיהו הלפרן

מקור: ארכיון מכון ז'בוטינסקי - י. גוריון, ימי נובמבר 1921 בירושלים, חרות, 11.11.1960

"אייזיק" (לימים סגן אלוף יהושע אשל) פעל במסגרת ארגון ההגנה העצמית בירושלים. לדברי מפקד הפלוגה ירמיהו הלפרן – אייזיק פיקד על איוש עמדות ההגנה בלילה שלפני ה-2 בנובמבר בתוך העיר העתיקה.

סמוך לנובמבר 1921 הגיעו למפקד הי-
הגנה בירושלים, זכר - אוריאלוב, ידי-
עות, כי בשני בנובמבר יצאו ערכים בה-
מוניהם ממסד עומר לעבר רחוב היהודים
בעיר העתיקה לפרוע בהם פרעות. אותי
זמן יסגרו הבריטים על כל המבואות לעיר
העתיקה, בכדי שהפורעים לא יופרעו על
ידי אנשי ההגנה מהעיר החדשה.

בכדי להקדים את הבריטים, ציווה אוריאל-
לוב על "אייזיק", (כיום סגן אלוף אשל)
לתפוס עמדות בלילה שלפני ה-2 בנובמבר
בהוך העיר העתיקה. "אייזיק" דרש שמפק-
דה של אחת הפלוגות בשכונה הצפונית
של העיר החדשה – ירמיהו הלפרין יצורף
אל קבוצתו, כמומחה יחידי בזריקת פצי-
צות. גויסו 30 בחורים למבצע "קומנדו"
זה, שמהם רק 15 היו מזויינים באקדוחים,
ואף אלה רק בחלקם בולדוגים, יתרה מסי-
פוס מיושן, שהערכים קראו לו "קרוזיפ".
לרשותו של ירמיהו עמדו רק 2 רמוני
"מילס", ומספר פצצות מתוצרת יד, הידור-
עים "כרימוני ועד הצירים". ירמיהו החליט
לא להשתמש בהם כלל.

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

נסיבות מותו

מקור: עתונות יהודית היסטורית – דאר היום, 4.11.1921

"הצעיר אברהם מסנר שנהרג היה מכונן אצל מכונת החשמל של מלון י. אמדורסקי. לו משפחה בפולניה שהוא היה מפרנסה. ביום הרביעי, בצהרים בערך, יצא מהמלון ללוות אשה אחת העובדת במלון. ובהגיעם לאמצע רחוב ה'בטרק' דקרוהו הערבים, וכשהובילוהו לביה"ח מת מפצעיו ע"י שער ביה"ח רוצ'ילד."

הצעיר אברהם מסנר, שנהרג, היה מכונן אצל מכונת החשמל של מלון י. אמדורסקי. לו משפחה בפולניה שהוא היה מפרנסה. ביום הרביעי, בצהרים בערך, יצא מהמלון ללוות אשה אחת העובדת במלון. ובהגיעם לאמצע רחוב ה'בטרק' דקרוהו הערבים, וכשהובילוהו לביה"ח מת מפצעיו ע"י שער ביה"ח רוצ'ילד.

באותם הימים עבר ע"י מלון אמדורסקי הצעיר הירושלמי אריות טרם ריגו ונכדו של הרב אברהם דוב הכהן, ובעבור הנעים אחרים נדקר גם הוא ברחוב הבטרק. הוא הספיק לעלות למלון אמדורסקי, ובהכנסו אל האולם נפל תיכף על האדן כשהוא מחבוס ברטנו.

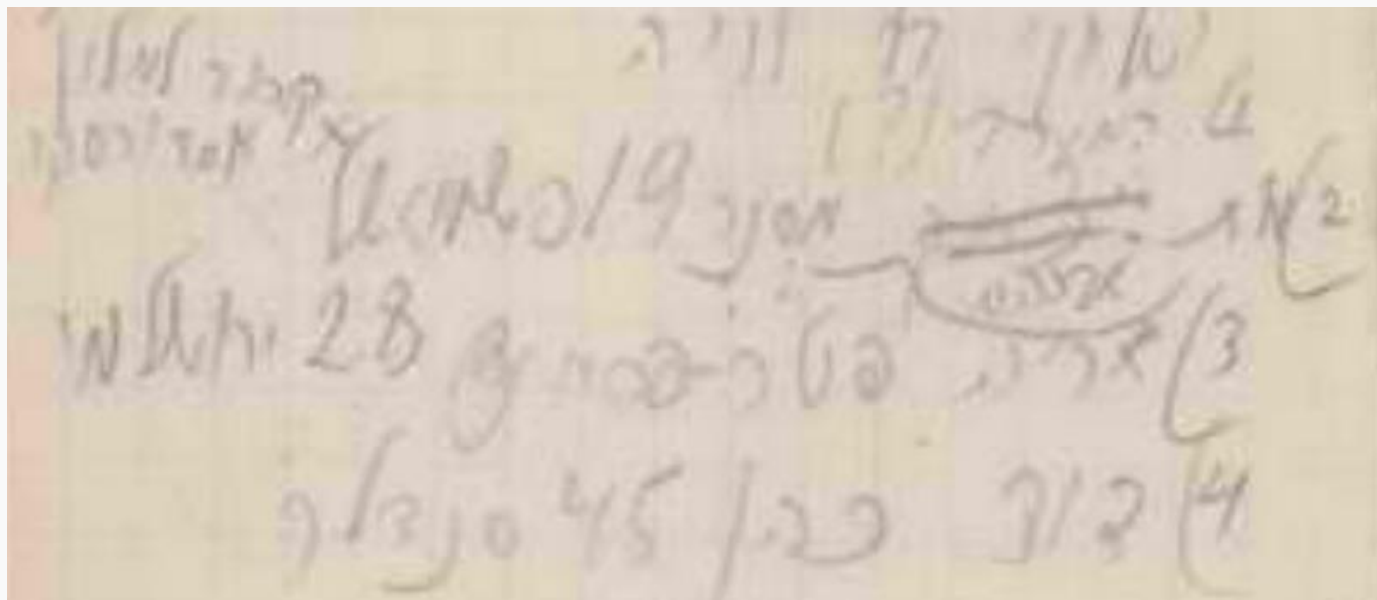
"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

רשימות בפנקסו של יצחק בן-צבי

מקור: ארכיון המדינה (פ – 2009/7)



שמו של מסנר מצוין ברשימותיו של יצחק בן-צבי, בו מנה את הרוגי ופצועי המאורעות בירושלים ובהם [יצחק] אברהם מסנר, 19, פשמישל, קרוב למלון אמדורסקי.

רישום שמו הפרטי יצחק נמחק ותוקן בפנקס זה של בן-צבי, אך השם השגוי נבע ככל הנראה מהודעה שגויה, שהשתרשה בחלק מתיאורי העתונות של התקופה.



אברהם מסנר

נסיבות מותו

מקור: עתונות יהודית היסטורית – עיתון הפועל הצעיר, 11.11.1921

"החלוץ מסנר עבר בעיר העתיקה עם חבורת נשים וטף כדי להוציאם ממקום הסכנה. בדרך התנפלו עליו, הכוהו ומת".

לחוך חצר סמוכה למקום המקדש פרץ המון פורעים ורצחו את נפש הוד כהן ופצעו כמה אנשים בדקירות סבין. אל תוך חצר הישיבה. תורת חיים ורקו הפורעים שלש פצצות. שמהן רק אחת הניקה במעט. הקהל שנמצא בפנים פנה לעזרת תהנת המשטרה הקרובה אך משם ענו שיוריעו למשטרה המרכזית. הוכרזה להלביש שתי ילדות בלבנוש ערבי שהלכו להודיעו למושל. או באו שוטרים ערבים להוציא את האנשים מהחצר. אך אלה לא רצו ללכת בלילות שוטרים ערבים עד שבאו שוטרים יהודים שהוציאום והגנו עליהם בדרך מהמת ההמון. ואנב, כשבאו השוטרים העברים לנוקמה נאסרו על כך.

השמש של הישיבה היה פצוע בצע קל והכניסו אותו לבית קנס ערבי ובשהוציאוהו משם נמצא דקור בסכינים ואחרי שעה קלה יצאה נשמתו.

החלוץ מסנר עבר בעיר העתיקה עם חבורת נשים וטף כדי להוציאם ממקום הסכנה. בדרך התנפלו עליו, הכוהו ומת.

ההרוגים:

הוד כהן, סנדלר, מערבי, בן 45 שנים.
אריה פטרפריינה, ירושלים, 28.

יצחק מסנר, חלוץ מפשמיסל (גליציה), בן 19.
ישישכר בר, שמש ישיבה, תורת חיים, כבן 85.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

נסיבות מותו

מקור: עיתון התור, 11.11.1921

"הצעיר אברהם מסנר יצא אחה"צ ממלון אמדורסקי ללוות אשה אחת העובדת במלון. בהגיעם לאמצע רחוב הבטרק דקרוהו הערבים ועד אשר הספיקו להביאו אל בית החולים יצאה נשמתו"

הצעיר אברהם מסנר יצא אחה"צ ממלון אמדורסקי ללוות אשה אחת העובדת במלון. בהגיעם לאמצע רחוב הבטרק דקרוהו הערבים ועד אשר הספיקו להביאו אל בית החולים יצאה נשמתו.

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

דו"ח י. בן-צבי בענין המאורעות

מקור: ארכיון המדינה – אוסף יצחק בן צבי (פ-1959/6)

הערה: המסמך הוא תרגום מאת יחידת התרגום, סמוך להוטל המדורסקי
הפועל-המכונן יצחק מייסנר ואריה פטרפריינד,
והשלשי נפצע פצעים אנושים, אשר מת מהם
מהם בקרוב – הוא הרב זלמן רובין.

"עוד שלשה יהודים נהרגו בעיר; שנים מהם
ברחובות הנוצרים, סמוך להוטל המדורסקי
הפועל-המכונן יצחק מייסנר ואריה פטרפריינד,
והשלשי נפצע פצעים אנושים, אשר מת מהם
מהם בקרוב – הוא הרב זלמן רובין"

יהודים, שהעבירו אותם לתחנת המסערה. עוד שלשה יהודים נהרגו ובעיר; שנים
מהם ברחובות הנוצרים, סמוך להוטל המדורסקי הפועל – יצחק מייסנר
ואריה פטרפריינד, והשלשי נפצע פצעים אנושים, אשר מה מהם בקרוב – הוא הרב
זלמן רובין, שנפגע סמוך לבית החולים "בקור חולים".

"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



מקור: בית מכירות קדם

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



ר' אברהם מסנר מפשמישל, מכונן במלון אמדורסקי, כבן השע־עשרה
נדקר בכיין עגול בלבו ובכבד, ברחוב הבטרק,
מת על יד שער בית החולים.

אברהם מסנר

נסיבות מותו

ספר זכרון לחובבים ראשונים / פ. גראייבסקי

כאסנער איז געווען א חלוק, פון
פשעמישל, גאליציען. ער איז אלט גע-
ווען 19 יאהר און האט געארבייט אין
צענטראל אמדורסקי. ער איז ארויס פון
האטעל צו בעגלייטען א פרוי און איהר
פאמיליע. אויף דער באטראק גאס האט
אן אראבער איהם דערשטאכען מיט א
מעסער אין הארצען און איידער מען
האט דעם פערואונדעטען געבראכט אין
האספיטאל, איז ער שוין געווען טויט.

דער מארגען זשורנאל, 29.11.1921

שמות ההרוגים
במארעזת ב' נובמבר בירושלם

אברהם מסנר מפשמישל, מכונן אצל ה' אמדורסקי, כבן
19 שנה, נדקר בכיין עגול בלבו ובכבד, ברחוב הבטרק, מת
ע"י שער בה"ח.

יששכר בר זלמוביצקי, שמש, בישיבת תורת-חיים, כבן
30 שנה, זרקו פצצה בחצר הישיבה ואותו פתחו וידקרוהו
בכיין.

דוד כהן (דרעי), יהודי מערבי כבן 45 שנה, נכנסו לביתו
והרגוהו ואח"כ נכנסו ויפצעו את אשתו ואת בנו מאיה,
השוכב עכשיו בבית"ח הדסה פצוע כשה מאד.

אריה שפרפריינד, כבן 28, נדקר בכיין ברחוב הבטרק.

דאר היום, 4.11.1921

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

מאמרו של הסופר קדיש סילמן

מקור: עתונות יהודית היסטורית – הארץ, 6.11.1921

"תנו כבוד לחלוץ העברי ליצחק מסנר בן התשע
עשרה שהציל משפחה יהודית בלכתו ללוותה"

הלויה
המוני היהודים נאספו אתמול על יד
בית החולים של הדסה. גם הם קראו
ורעשו:
—הבי לנו לקבר את מתינו בכבוד!
לא כנבלים ובני בליעל נפלו, אלא כיהודים
בידי נבלים ובני בליעל!
—הם קהשו את השם! הם הלכו להנן
על אחינו ואחותינו! הם נחקדשו לעולם
בצרור נשמות קדושינו!
—תנו כבוד לחלוץ העברי ליצחק
ס ס נ ר בן התשע עשרה שהציל משפחה
יהודית בלכתו ללוותה.
והאראלים נצחו את המצוקים והארון
נשבה ולא זו ממקומו.
לא. לא בלילה ובחשכת אפלהו
ובחשאי כסתננכים וכמבושים נקבור את
מתינו.
ההלריה תהיה תיום, בצהרים, ובסנירת
החנויות ובסנירת בתי הספר.
הנציב העליון דסכים לכך!
בן אש

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



בארץ ישראל.

המאורעות בשני לנובמבר.

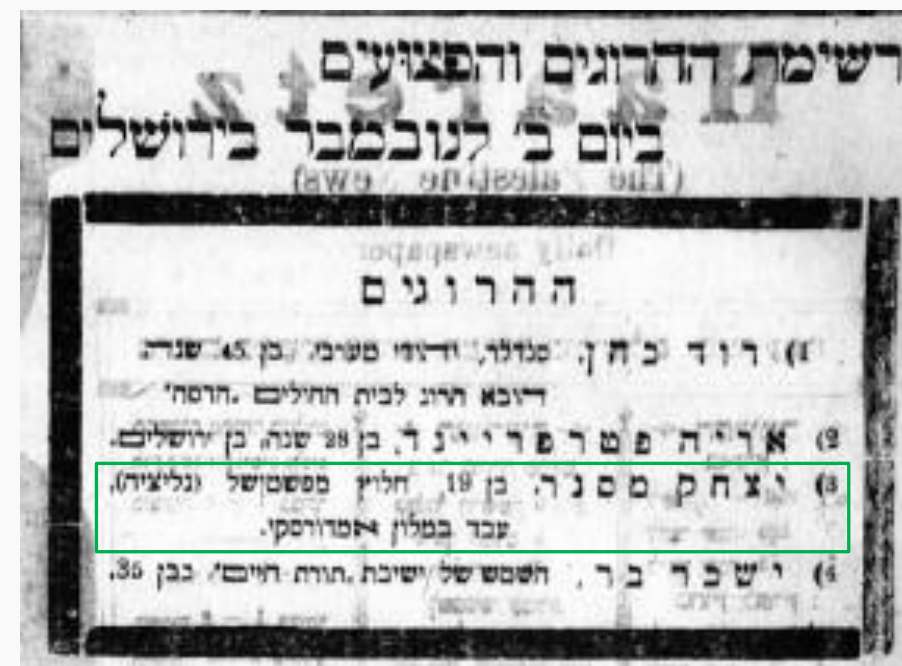
כידוע, הכרזת הערבים במצרים, ארץ ישראל וסוריה את יום השני לנובמבר, יום הצהרת פאלסטין, ליום אכל הערבים, ושמעו עברו בארץ, כי ליום הזה מתכוננים הערבים בארץ להפגנות ומחזמות, המושלים ביפו וח'פה קראו אליהם את ראשי הערבים בעריהם והזהירו אותם, לבל יערכו באותו היום כל מפגשציות ולא יבטלו מעבודתם ומסחרם, ובאמת עבר היום בכל הארץ בשקט גמור, יוצאת מן הכלל היתה דוקא עיר הבירה, מקום מושבו של הנציב העליון, ירושלים, בה ערכו המוני הערבים הפגנות, ורקו אנשים בכתי-החידים, התנפלו על יהודים עובדים בסמטות בסנינים ומקלות, וגם זרקו פצצות, וסוף דבר – היו חמשה הרוגים וכשלישים פצועים, ההרוגים הם: אברהם מסנר מפשמישל, מכונן, בן י"ט שנה; ישכר דוב ולטוביצקי, שמש ביישובת "תורת-חיים", ששם זרקו פצצה, בן ל"ט שנה; דוד פתן, יהודי מערבי, הרגוהו בביתו, בן מ"ה שנה; אריה טפרפריינד מירושלים, בן כ"ה שנה. בין הפצועים קשה נמצא גם הרב זלמן רובין, כבן ששים, אחד מנכבדי ירושלים, סגן ראש ועד העיר וממנה כולל ווילנה, כל המחזמות האלה היו בעיר העתיקה וגמשכו כשש שעות.

המזרחי, 24.11.1921

אברהם מסנר

רשימות ההרוגים בעתונות

מקור: עתונות יהודית היסטורית



הארץ, 4.11.1921

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

רשימות ההרוגים בעתונות

מקור: עתונות יהודית היסטורית

דוד כהן דרעי, 40 יאחר אלם;
יששכר בער ולאטוביצי, דער שמש מן
ישיבת "תורת חיים", 35 יאחר אלם;
אריה טעפערפריינד, א ספרדי, 35 יאחר
אלם; אין אברהם יצחק טעסנער, א חלוצ
מין פישעמיטל, 19 יאחר אלם—דאס זייד
נען די הייליגע העלדען, וועלכע זיינען
געפאלען מיט בעת דעם איבערשאל מן
די אראבישע הוליוואנעם אויף דעם איד
דישען קווארטאל, אין דער אלטער
שטאדט ירושלים, דעם צווייטען נאך
וועכער, אין דעם יאהרצייט זינט דער
באלפור-דעקלארציע.

דער טאג, 30.11.1921

דער חלוץ יצחק מסנר פון פישעמיטל
האט ארויסגעלאזט וועבער און קונדער
פון אלם-שטאדט. ווען זיי זענען געקומען
אויף א קרויסשולבער גאס זענען אנגעפא-
לען אויף איהם אראפער און דערשפא-
כען. צו'ענגלושער פאלקאונטק און קא-
פוטאז האבען ארעסטירט די רוצחים, די
אמוזענדע יודען האבען פערלאנגט צו
מוען זאל פערצווינגען זייערע געמוען אלם
עדות, האבען די מולוטער-לעט זיך א-
געוואנט.

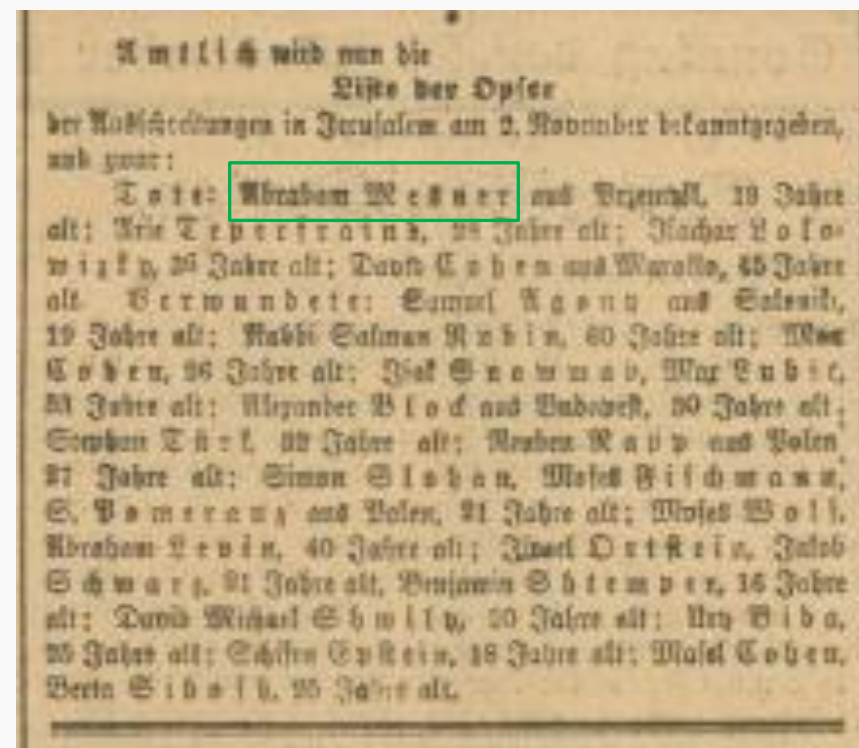
דער מאמענט, 21.11.1921

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



דיווח בעתונות ארופאית

מקור: עתון Wiener Morgenzeitung, 20.11.1921





אברהם מסנר

חברות במוסדות ההסתדרות

מקור: עתונות יהודית היסטורית – עיתון הפועל הצעיר, 11.11.1921

מודעת האבל של קופת חולים ירושלים מציינת את פועלו של אברהם מסנר:

"... בנפלו שדוד ע"י להקת הרוצחים ביום ב' לנובמבר בירושלים, בלכתו למלא חובה אנושית, להגן על חברת נשים חלשות, ללותם הביתה – התנפלו עליו חיות הטרף ורצחוהו נפש. המנוח היה מסור לעבודה וכל דרכי חייו היו סמל הצדק והיושר, בשקידה רבה מלא את העובדים, בדגים קשים ומסוכנים סכן את נפשו הטהורה וקדיש את שמו ע"י הנחת המסורה. תהא נשמתו צרורה בצרור הנשמות הטהורות שמסרו את נפשם לשחרור עם וארצם.

קפת חולים, ירושלים.

קפת חולים ומשפחת העובדים בירושלים
מתאבלת ביטנה על מות הקדושים של אחד מחבריה היקרים
והצנועים

אברהם מסנר

בנפלו שדוד ע"י להקת הרוצחים ביום ב' לנובמבר בירושלים, בלכתו למלא חובה אנושית, להגן על חברת נשים חלשות, ללותם הביתה – התנפלו עליו חיות הטרף ורצחוהו נפש. המנוח היה מסור לעבודה וכל דרכי חייו היו סמל הצדק והיושר, בשקידה רבה מלא את חובתו למוסדות של ההסתדרות העובדים, בדגים קשים ומסוכנים סכן את נפשו הטהורה וקדיש את שמו ע"י הנחת המסורה. תהא נשמתו צרורה בצרור הנשמות הטהורות שמסרו את נפשם לשחרור עם וארצם.

קפת חולים, ירושלים.

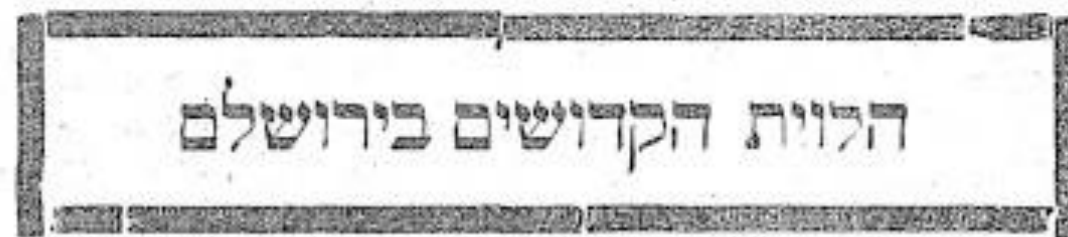
"כִּי מֵדִי דְבָרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

הלווית החללים

מקור: עתונות יהודית היסטורית – דאר היום, 6.11.1921



ביום חשמי בצרהים הובלו הקדושים, חללי המאורעות של ב' נובמבר, למקום מנוחתם על הדיהותים.

מאז הבקר התחיל קהל היהודים להתאסף סביב ביה"ח רוצילר, כדי לחלק לקדושים את כבודם האחרון. הבו עד בא הצבא, בשעה אחת בריוק באו פלוגות צבא אחרות שעמדו במרבוץ שונים שדרכם היתה צריכה לעבור החלוצה סלבר הצבא היו גם שוטרים עברים תחת פקודת שני קציני המשטרה היהודים ה"ח כהן וחלוי, גם אילו עשרות סדרנים למבין היהודים העמדו להשגיח על הסדרים.

חברי החברה הקדישא הוציאו את גופות הקדושים מתוך ביה"ח התוצה אהדיאחד, בראשונה שני הכתנים, **הצעיר מסנר** וח' דוד כהן דרעי, השלישי לוי הצעיר אריה ספרפרוינה, והרביעי ה' יששכר בר זלטוביצקי. הסדרנים עמדו בשורה עגולה להחזיק את הקהל העצום שלא יתפרץ, ועל ידי חשטרים וקצינים.

נשיא הרבנות הראשית לא"י, הרח"ג ר"י מאיר, עלה על כסא נשא הספר: חשבנו כי ברור השכלה זה בא הקץ לצרות ישראל, והנה אנו שומעים פרעות ביהודים בכל המקומות, והיום—גם בארץ ישראל, ארצנו ונחלת אבותינו, תחת חסותה של אנגליה האדירה היו כבר פרעות ביהודים פעמים אחדות.

אחריו עלה נשיא הרבנות הראשית לא"י, הרח"ג רא"י חסון טיק: חו"ל אמרו: "כל הסוריד דמעות על אדם כשר, הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנוז", אם יש בעולם אדם כשר, חרי אלה הקרבנות הקדושים המוטלים לעינינו הם כודאי בכלל "אדם כשר". אבל שתי סבות הן שלא נותנות לבכות על מתינו אלה, ראשית, הצרה היא כ"כ גדולה, האסון הוא כ"כ נורא עד שהלב מתאבן וא"א להוריד דמעה ושניה, אין בוכים על מיתת גבורים, הם מקר שים את האומה ומחזקים את רוחה.

אחרי דברי הספר, עמד אבי הצעיר הרונ אריה ספרפרוינה, וכתב בקול בפזקים שונים, אח"כ התחילה ההללכה ללכת, ההלווה ירדה ועברה את הבנין האישלקי, ובהגיעה עד אחרי ביה"ח העינים של הר"ר טיכו עמדה פלוגת צבא וחסמה את הדרך, ורק אילו מאות עברו עם המטות והלכו אל בית הקברות.

הקהל הגדול התפזר כשהוא כלו מדוכא, הלכנות היו כל-כך מאובנים עד שקשה היה להוציא דמעות.

משערים את קהל המשתתפים ב"הלל" לשמונת אלפים איש בערך, קהל גדול מאד עמד על המעקות, הנומזדאות ועל הגדרים שבצדי הדרכים.

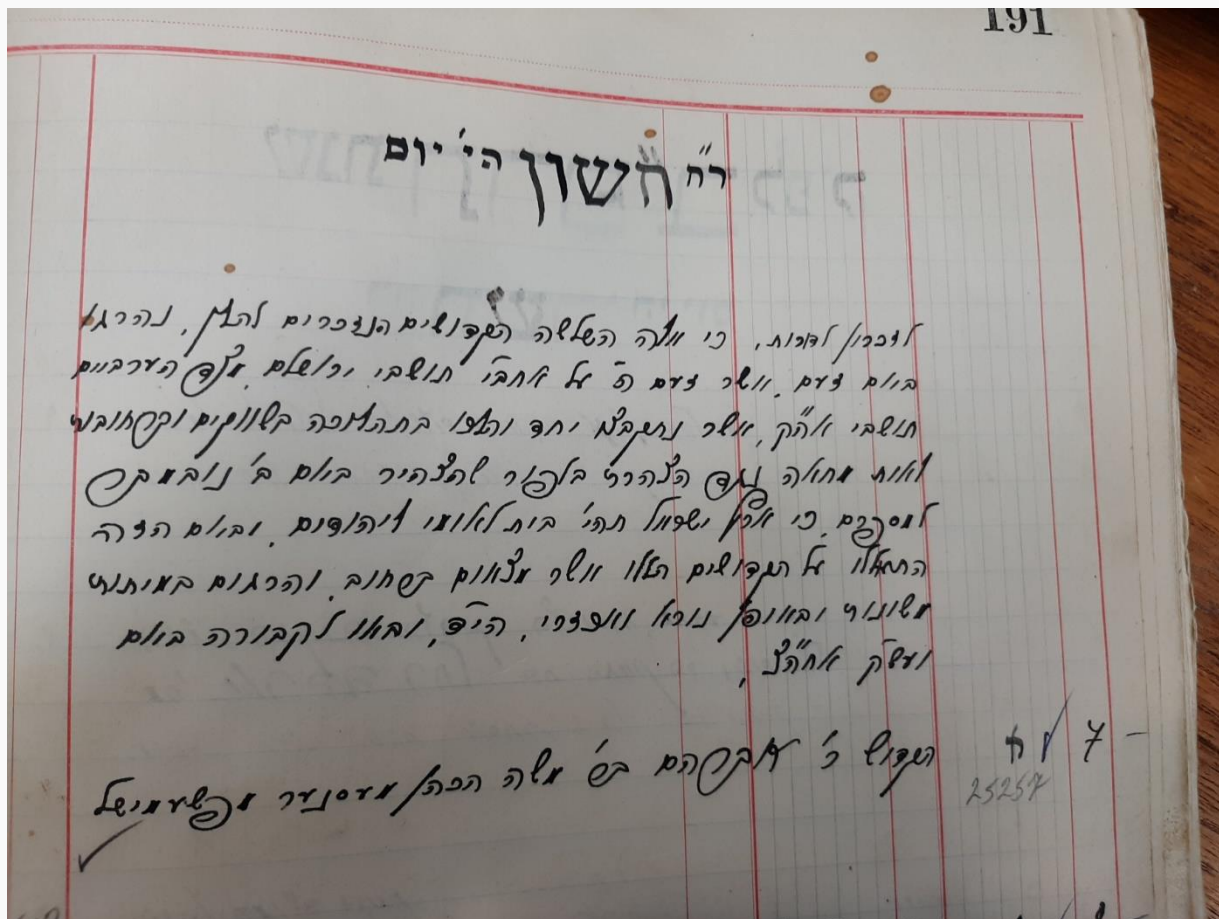
"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

רישום קבורה

מקור: חברה קדישא ירושלים



"לזכרון לדורות, כי אלה השלשה הקדושים הנזכרים להלן, נהרגו ביום זעם, אשר זעם ה' על אחב"י תושבי ירושלם מצד הערביים תושבי אה"ק, אשר נתקבצו יחד והלכו בתהלוכה בשווקים וברחובות לאות מחאה נגד הצהרת בלפור שהצהיר ביום ב' נובמבר למספרם כי ארץ ישראל תהי' בית לאומי ליהודים. וביום הזה התגוללו על הקדושים הללו אשר מצאום ברחוב והרגום במיתות משונות ובאופן נורא ואכזרי. הי"ד, ובאו לקבורה ביום ועש"ק אחה"צ.

הקדוש ר' אברהם בר' משה הכהן מעסנער מפשעמישל"

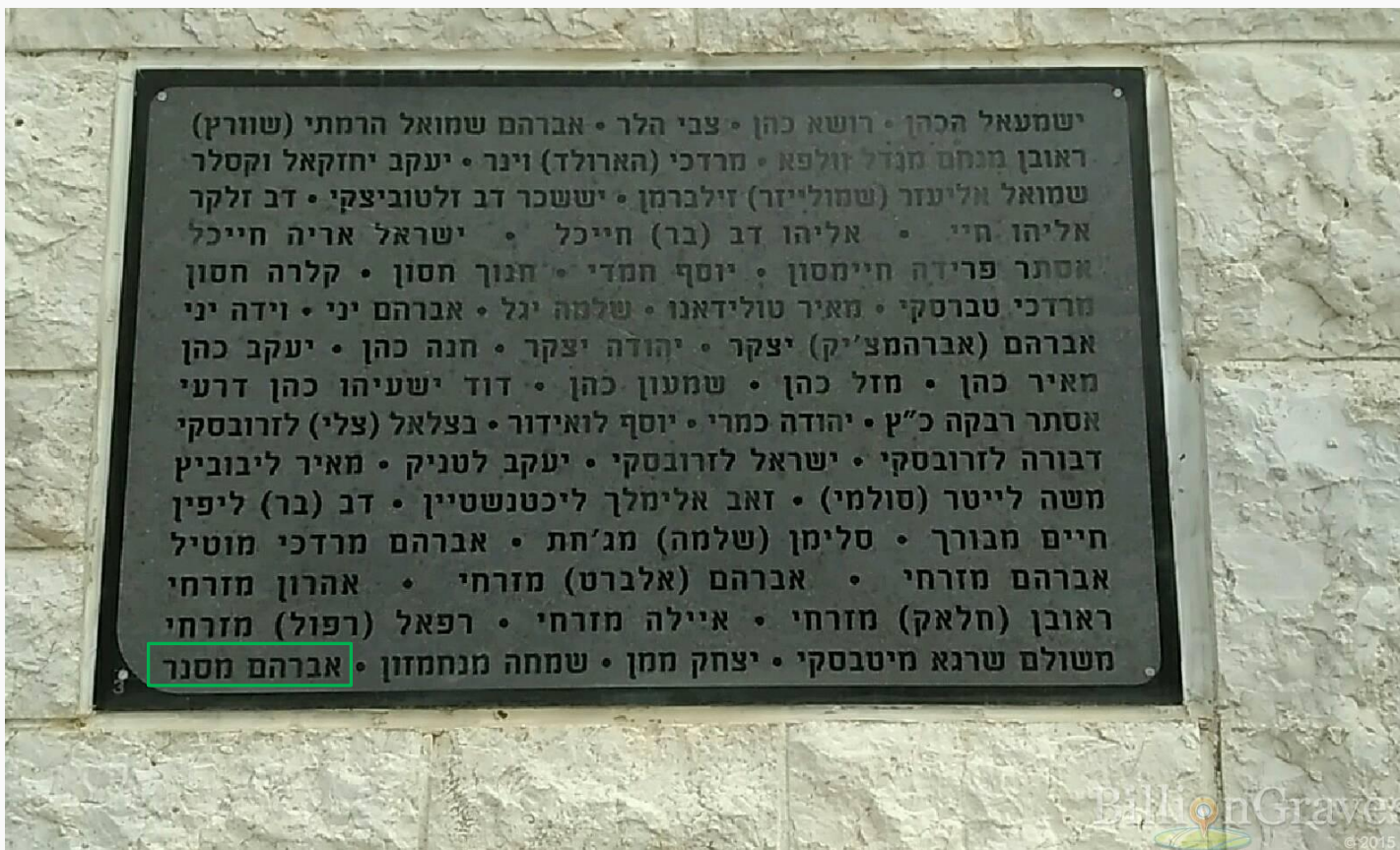
"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

האנדרטה לזכר חללי פעולות איבה בהר הרצל

מקור: BillionGraves



שמו של אברהם מסנר בלוח הזיכרון
לאזרחים חללי פעולות איבה בהר
הרצל.

בהתאם לממצאי החקר והעדויות, יש
לבחון הכרה באברהם מסנר כחלל
מערכות ישראל.



"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)



אברהם מסנר

גורל משפחתו

מקור: ארכיון המדינה (מ – 3206/048)

דפים מתוך תיק בקשת
ההתאזרחות של לאה (לבית
מסנר) ויוסף נרציזנפלד, שעלו
ארצה ב-22.8.1937 והיו תושבי
חיפה.

Government of Palestine. ממשלת פלשתינה (א"י)
PALESTINIAN CITIZENSHIP ORDER, 1925. דבר המלך בנוגע לנתינות המלשתינאית (הא"ת), 1925.
CERTIFICATE OF NATURALIZATION. תעודת התאזרחות

Joseph NARZISENFELD יוסף נרציזנפלד
And whereas the said applicant has also applied for the inclusion of the names of certain of his (her) children born before the date of this Certificate and being minors, and I am satisfied that the names of his (her) children, as hereinafter set out, may properly be included:

וכבר והמבקש (ת) הגיש בקשה גם כן לכלול את שמות אחרים מילדיו (ילדות) שנולדו לפני תאריך התעודה הזאת ושהם קטנים ונתברר לי ששמות ילדיו (ילדות) המפורטים להלן, אפשר לכלול בדיון:

על כן בתקף הכח המסור לי בדבר המלך הנ"ל.

הנני נותן למבקש (ת) תעודת התאזרחות והוא (היא) מוכרז (ת) כח (אזרח) פלשתיני. בהתאמה עם הוראות דבר המלך המוכרז לעיל, יחנה (תחנה) בכל הזכויות המדיניות והחוקיות האחרות, הכח והתחנות, ויחנה (תחנה) חייבת, בכל החובות והאחריות, כשם כנתינה (ת) פלשתינאית (א"י) מלדה ויחשב (תחשב) כנתינה (ת) פלשתינאית (א"י) מלדה בכל המובנים.

וכמו כן הנני מודיע שהתעודה הזאת חלה על הילדים דלקמן שנולדו לפני תאריך התעודה הזאת ושהם קטנים.

ולראיה התחמי את שמי חזק הזה

High Commissioner
M/47.
Serial Number of Application 39848
Nº 47379

Government of Palestine.
DEPARTMENT OF MIGRATION.
APPLICATION FOR A CERTIFICATE OF NATURALIZATION.
(Article 7 of the Palestinian Citizenship Order, 1925.)

1 (a) NARZISENFELD JOSEF
(b) 54 Herzl St. Haifa

being above the age of eighteen years (and (if a woman) unmarried, widowed or divorced) hereby apply for naturalization as a Palestinian citizen and declare that if granted naturalization I intend to reside permanently in Palestine.

I undertake on receipt of a certificate of naturalization to surrender any passport or laissez-passer that may be held by me, and to take oath of allegiance to the Government of Palestine or a solemn affirmation or declaration in lieu thereof.

I declare that I have resided in Palestine for not less than two years out of the three years immediately preceding the date of this application.

I further declare that the following particulars regarding myself are correct:

1. Place of birth (a) MORAWSKO (b) POLAND
(in capital letters) (Name of place)
2. Date of birth 1901
3. Whether unmarried, married, widowed or divorced married
4. Nationality POLISH
5. Occupation clerk
6. Wife's name LEA Maiden name MESMER
Place and date of birth PRZEMYSL - POLAND - 1902
Nationality before marriage POLISH

7. Children's names Sex Date of birth Place of birth
MIRYAM F. 5.10.38 Haifa
MOSHE - SHMUEL M 16.4.42 "

8. I am personally known to the two undermentioned residents of Palestine who are prepared to support my application:
(a) J. Benfield, P.O. 2148 Haifa
(b) A. Friedmann "

Signature of applicant Josef Narzisenfeld

I am satisfied that the applicant can converse in the Hebrew language.
Made and subscribed this 19 day of August, 1945 before me.
(Signature) Shmuel (Title) A.C.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)